

ФІНАНСОВИЙ МЕХАНІЗМ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ

УДК 336.2

СТРАТЕГІЯ НЕЙТРАЛІЗАЦІЇ ПОДАТКОВО-БОРГОВИХ РИЗИКІВ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

В. П. Мартинюк, д.е.н., доцент, Тернопільський національний економічний університет

У статті застосовано безпекознавчий підхід до сутності податкового боргу. Здійснено аналіз динаміки показників, що характеризують розвиток явища: темпів зміни номінального та реального податкового боргу, частки безнадійного боргу у загальній структурі заборгованості. Доведено важливість стратегічного підходу до організації податково-боргової роботи з метою посилення фінансової безпеки держави. Проаналізовано Стратегію розвитку вітчизняних податкових органів від 2001 та 2013 років. Запропоновано покрокову Стратегію нейтралізації податково-боргових ризиків із врахуванням їх життєвого циклу.

Ключові слова: податково-боргові ризики, динаміка податкового боргу, стратегія нейтралізації податково-боргових ризиків.

Становлення і розвиток податкової системи України відбувається в умовах постійної зміни законодавчого поля, коливань економічної кон'юнктури і непередбачуваності перспектив для багатьох українських підприємств. Одночасно із цим, зростаючі статті видатків держави вимагають постійного нарощення ресурсного потенціалу, залученого за допомогою податкових інструментів. Слабкими місцями податкової складової вітчизняної фінансової безпеки ми вважаємо податковий борг, який щороку зберігається та наростає, продукування кризових явищ на підприємствах–податкових боржниках, їх банкрутство. Даний тренд є тим сигналом, що свідчить про існування в податковій роботі низки концептуальних та методологічних проблем, а в управлінні податковим боргом – стратегічних прорахунків, без усунення яких не можливе фінансове оздоровлення держави.

Явище податкового боргу неодноразово було об'єктом наукового дослідження. З–поміж українських вчених економічна природа, причини та механізм управління боргом розглядалися О. Годованецем, О. Десятнюк, В. Кириченко, А. Крисоватим, Ю. Сибірянською, О. Тимченко, А. Яковлевою та ін. Значний внесок у теоретизацію організаційно–правових засад регулювання заборгованості зроблено О. Бандуркою, В. Бортяком, О. Онишком, Ю. Туником. У працях згаданих науковців пропонуються рекомендації щодо попередження та мінімізації обсягів заборгованості, однак не представлено стратегічного бачення системи заходів для розв'язання проблеми.

Поряд із цим, податкова складова фінансової безпеки держави на даний час репрезентована науковими працями надзвичайно фрагментарно, за винятком окремих досліджень Бережної Ю., Грушко В., Іванової Ю., Іщенко В., які вивчали сутність та умови забезпечення податкової безпеки в цілому. На даний час проблеми податкового боргу як чинника фінансової безпеки держави залишаються поза увагою.

Мета нашого дослідження полягає у побудові комплексної Стратегії нейтралізації податково–

боргових ризиків з метою збалансування фінансової безпеки держави із врахуванням сучасних тенденцій явища та існуючих інституційних змін у податковій політиці.

Значення податкової складової в сучасному світі настільки велике, що зміст завдань, поставлених перед фіскальними органами, без розгляду їх з позицій взаємозв'язку та взаємовпливу з фінансовою безпекою, призведе до втрати ними послідовності та ефективності. Не забезпечивши стійкої фінансової безпеки практично неможливо вирішити жодне із завдань, поставлених перед державою, адже її реальні можливості зумовлюються обсягом фінансових ресурсів. Податкові надходження одночасно є ресурсом в руках держави та інструментом забезпечення фінансової безпеки та фактором ризику та залежності. Відтак констатуємо, що їх неповнота є прямою загрозою.

У людській природі закладене прагнення до мінімізації втрат, а податки – ні що інше, як різновид витрат. Держава, натомість, планує стабільні надходження протягом року, що закріплює у бюджеті, та прагне отримати заплановані доходи в не менших ніж заплановано обсягах, а також здійснює пошук джерел додаткових надходжень. Роль податкових платежів як ресурсу чи ризику визначається конкретними умовами, етапом економічного розвитку, особливостями економічної політики держави тощо. Виходячи з цього, ми погоджуємося з позицією, що національну податкову безпеку у контексті фінансової безпеки можна визначити як такий стан податкової системи, який характеризується стійкістю і стабільністю всіх її елементів, що передбачає спроможність захищати національні економічні інтереси і протистояти зовнішнім та внутрішнім загрозам, можливість реалізації і розвитку податкового потенціалу країни, ефективне використання конкурентних переваг податкової системи в умовах глобалізації [1, с. 38].

Таким чином, в забезпеченні фінансової безпеки виникає проблема попередження виникнення та наростання податкового боргу, а також

підвищення ефективності заходів оптимізації сум створеного боргу до бюджетів. Наведена аргументація доводить, що у рамках податкової безпеки доцільно розглядати також податково–борговий сектор як неодмінну умову її забезпечення.

У результаті теоретичного осмислення та застосування безпекознавчого підходу [2, с. 95] ми прийшли до висновку, що податковий борг (недоїмка) – це економічні відносини з приводу несанкціонованого запозичення платником податків грошових коштів з бюджетів різних рівнів в обсягу належних до сплати податкових зобов'язань, що зумовлюють негативні наслідки для фінансової безпеки держави. Дане визначення автоматично включає до складу податкового боргу як не внесені вчасно суми самостійно узгоджених податкових зобов'язань, так і донараховані внаслідок проведення перевірок, а також суми, від сплати яких ухилилися, обсяги яких ми припускаємо.

Оскільки явище податкового боргу ми виносимо на перший щабель серед чинників податко-

вої, а отже і фінансової безпеки держави, то пропонуємо дослідити окремі показники його оцінки:

1. Номінальний податковий борг, $ПБ_{номін}$

Обсяг податкового боргу оцінюється в абсолютному вимірі, в національній валюті, без врахування будь–яких інших корелюючих показників. Даний підхід до вимірювання боргу ізолювано не дає нам підґрунтя для висновків, однак служить базовою інформацією для подальшої оцінки.

2. Абсолютна динаміка номінального податкового боргу, $ДАБС_{ном}$

Абсолютна динаміка ілюструє напрямок зміни загальної тенденції податкового боргу у сторону збільшення або зменшення, при цьому значення звітного періоду повинно зменшуватися на обсяг, зафіксований у звітному:

$$ДАБС_{ном} = ПБ_{номін,t} - ПБ_{номін,t-1} \quad (1)$$

Простежимо динаміку номінального податкового боргу:

Таблиця 1

Динаміка обсягів податкового боргу в Україні за 2005–2012 рр., млн. грн.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
$ДАБС_{ном}$	+598	-1618,5	-1466,3	+2805,2	+2623,1	+4473,6	+1240,1	-2761,6

Джерело: розраховано автором за [3]

Як видно із таблиці, номінальні обсяги податкового боргу характеризувалися зростаючою тенденцією з 2008 до 2011 року, однак в останній період динаміка набула від'ємного значення.

3. Темп зміни $ПБ_{номін}$, $ТЗ_{ПБ_{номін}}$

Темп зміни більш точно відображає тенденції розвитку явища. Показник демонструє відхилення

певної величини відносно попереднього її значення.

$$ТЗ_{ПБ_{номін}} = \frac{ПБ_{номін,t}}{ПБ_{номін,t-1}} * 100\% \quad (2)$$

Розрахуємо темп зміни номінального податкового боргу за період 2005 – 2012 рр.:

Таблиця 2

Динаміка темпів зміни номінального податкового боргу в Україні за 2005–2012 рр., %

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
$ТЗ_{ПБ_{номін}}$	+6,8	-17,2	-18,4	+44,4	+28,7	+42,3	+7,4	-15,4

Джерело: розраховано автором за [3]

За результатами розрахунків спостерігаємо повторення тенденції абсолютної динаміки за досліджувані періоди.

4. Реальний податковий борг, $ПБ_{реал}$

Для адекватної оцінки податково–боргових тенденцій в Україні пропонуємо здійснити перерахунок номінального обсягу податкового боргу на індекс інфляції відповідного періоду. Такий

підхід, на нашу думку, показує реальну динаміку податкового боргу, адже інфляція, зростаючи, призводить до змін в обсягах платежів, несплат, донарахувань, а відтак абсолютна величина податкового боргу може збільшуватися.

Проведемо розрахунки реального податкового боргу із врахуванням темпу інфляції:

Таблиця 3

Обсяги реального податкового боргу в Україні за 2005–2012 рр., млн. грн.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
$ПБ_{реал}$	8245,379	6122,881	4398,085	5295,185	5295,986	6608,55	6452,676	5209,389

Джерело: розраховано автором за [3]

Ситуація, що вимальовується із реальними сумами податкового боргу, є досить парадоксальною: при майже двократному збільшенні номі-

нального боргу з 2005 по 2012 рік, реально заборгованість спала на 3035,99 грн. Проведемо розрахунки темпу зміни показника, $ТЗ_{ПБ_{реал}}$.

Таблиця 4

Динаміка темпів зміни реального податкового боргу в Україні за 2005–2012 рр., %

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
$ТЗ_{ПБ_{реал}}$	-6,4	-25,7	-28,2	20,4	0,01	24,8	-2,4	-19,3

Джерело: розраховано автором за [3]

Зобразимо результати графічно:

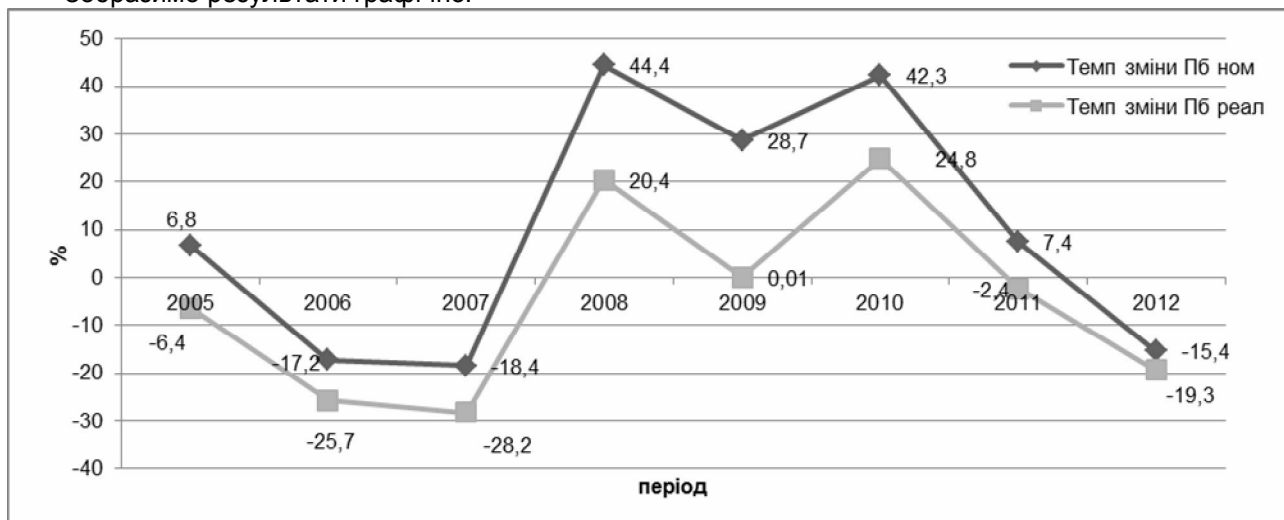

Рис. 1. Динаміка темпів зміни номінального та реального податкового боргу у 2005–2012 рр., %

За результатами розрахунків, негативні тенденції мали місце у 2008 – 2010 роках, що може

пояснюватися впливом кризових та посткризових трансформацій.

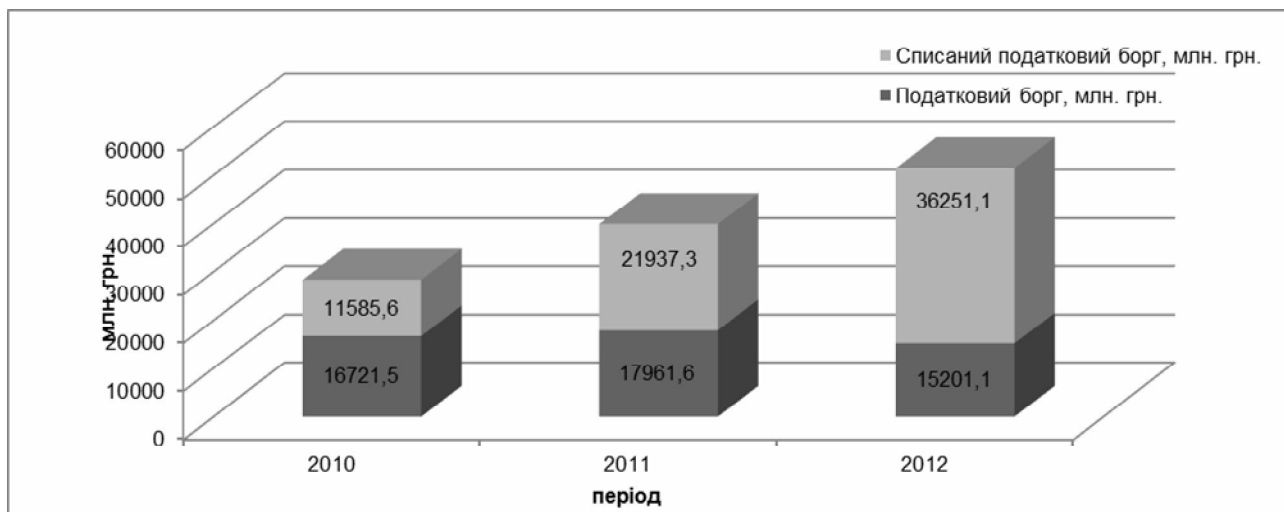

Рис. 2. Динаміка частки списання податкового боргу у загальному обсязі податкового боргу за 2010–2012 рр. в Україні

Джерело: складено автором за [3]

Попри задеклароване зниження обсягів податкового боргу, що, безумовно, свідчить про певне вдосконалення превентивних заходів, суми, що залишаються несплаченими є багатомільйонними, а частка безнадійних боргів зростає. Розглянувши частку безнадійного боргу та безнадійного боргу банкрутів у загальному обсязі заборгованості (рис. 2) бачимо, що саме списання на даний час є тим неефективним та загрозливим методом, який і призводить до такого суттєвого зниження обсягів податкового боргу.

Активні реформаційні перетворення, що розпочалися у вітчизняній системі оподаткування з 2011 року і тривають до сьогодні, торкнулися і процедури адміністрування податкової заборгованості. До найактуальніших перетворень відносимо реорганізацію податкових і митних органів в

єдиний контролюючий орган – Міністерство доходів і зборів. Вперше в історії незалежної України відомство центральних органів виконавчої влади несе всю повноту відповідальності за поповнення державного бюджету. Законодавчо закріплена Місія Міністерства, що включає функції щодо адміністрування податків, зборів, митних платежів та єдиного соціального внеску; надання послуг громадянам і бізнесу та, як наслідок, забезпечення наповнення доходної частини бюджету; створення умов для розвитку підприємництва та міжнародної торгівлі [4].

Попри те, що централізацію фіскальних органів ми розцінюємо позитивно, у контексті податково-боргової роботи очевидні суттєві прогалини. Зокрема, місія органу не включає жодного напрямку роботи із попередження, виявлення та

припинення випадків несплати податкових зобов'язань, що ще на початках виключає управління податковою заборгованістю зі стратегічних напрямків роботи відомства. Крайнє занепокоєння викликає той факт, що при складанні проекту організаційної структури міністерства, не було створено Департаменту, який би виконував функції адміністрування заборгованості. В органах доходів і зборів на локальному рівні, після ліквідації такого підрозділу як відділ управління простроченою заборгованістю, дані функції виконуються розпоршено у розрізі окремих платєжів. На даний момент в початковий проект внесені корективи, які включають створення Департаменту погашення заборгованостей, однак поки не визначений ні керівник, ні функції підрозділу, не відбулося його виокремлення в територіальних органах.

Висловлюючи необхідність підвищення рейтингу податкової заборгованості в ієрархії макро-економічних проблем, підкреслимо важливість

побудови не лише тактики боротьби з даним негативним явищем, а і стратегії та довготривалу перспективу. Стратегічне орієнтування податкової роботи, на нашу думку – одна із характеристик, що повинна відрізнити діяльність Міністерства доходів і зборів від Державної податкової служби.

У 2001 році було вперше створено Стратегічний план розвитку Державної податкової служби України на період до 2013 року – Проект «Модернізація Державної податкової служби – 1». Однією із найпрогресивніших сторін стратегії було формування кількох автоматизованих систем обслуговування платників, зокрема АС «Електронна картка» дає можливість он–лайн доступу платника до особового рахунку, в якому відображаються усі здійснені платежі, переплати, донорахування чи податковий борг. Для оцінки результативності реалізації Стратегічного плану розвитку було визначено такі індикатори:

Таблиця 5

№ з/п	Найменування індикаторів	Значення індикаторів	
		Базові 2001 р.	На кінець 2012 р.
1.	Показник добровільності виконання платниками своїх податкових зобов'язань, %	54,54	80,0
2.	Показник витрат по виконанню вимог податкового законодавства платниками податків, %	56,11	75,0
3.	Ймовірність виявлення випадків ухилення від сплати податків та неплатєжів, %	51,7	75,0
4.	Індикатор якості функціонування ДПС при адмініструванні податків та наданні послуг платникам, %	33,56	80,0

Джерело: [5]

Як бачимо із таблиці 5, побудова довгострокового плану дій є досить ефективною, у тому числі і щодо зростання показника добровільності сплати податків (на 25, 46%). Дана ініціатива була продовжена створенням Стратегічного плану розвитку Міністерства доходів і зборів на 2013–2018 роки. Удосконалення системи стягнення податкового боргу задекларовано шляхом розроблення законодавчих ініціатив з питань прискорення стягнення податкового боргу; оптимізації роботи із стягнення податкового та митного боргу; забезпечення стягнення податкового боргу з урахуванням можливості подальшого ведення бізнесу боржником [6].

Дійсно, цілі, визначені у Стратегії, є досить актуальними, однак щодо жодної не окреслено ні методів досягнення, ні відповідальних виконавців, ні критеріїв оцінки ефективності заходів що, при відсутності відповідного Департаменту, повністю дезорієнтує дану роботу та надає їй декларативного характеру.

Усе вище викладене дає підстави вважати обґрунтованою потребу створення Стратегії нейтралізації податково–боргових ризиків фінансової безпеки держави (далі – Стратегія). У даному випадку йдеться не лише про визначення стратегічних цілей та орієнтирів. Аналіз існуючих підходів щодо складання стратегій в економічній сфері

вказує на необхідність розглядати Стратегію як складну систему цілей, напрямів, завдань, інструментів та заходів, які в цілісному поєднанні забезпечать практичне виконання поставленої мети. На основі стратегічної мети та принципів слід розробити стратегічні завдання за кожним напрямом та окреслити чітко коло заходів, які будуть здійснювати органи державної влади та місцевого самоврядування.

Пропонована Стратегія включатиме наступні структурно–логічні комплекси:

1. Загальна частина

Загальний інформаційний блок повинен містити аналіз податково–боргових загроз фінансовій безпеці держави (ФБД) [2, с. 94] із врахуванням вагових коефіцієнтів кожного чинника на інтегральний показник ФБД.

2. Цілі, завдання та принципи Стратегії

У контексті даного інформаційного блоку варто не лише вичерпно перелічити поставлені завдання, а і чітко окреслити часовий інтервал виконання кожного із них.

3. Нормативно–правова база та методологічне забезпечення

Варто зазначити, що на сьогодні в Україні не створено ґрунтового наукової бази та взагалі не закладено нормативно–правову основу формування системи податкової безпеки держави. Зва-

жаючи на широке використання в податковій практиці терміну «податковий борг», його згадки мають місце в більше ніж 500 підзаконних актах, що перешкоджає досягненню однозначного підходу до дефініції даного поняття.

4. Організаційно–функціональна структура та кадрове забезпечення

Вважаємо за необхідне створити у центральному апараті Міністерства доходів і зборів Департамент податкової безпеки, який, на відміну від проєктованого Департаменту погашення заборгованостей, виконуватиме функцію «менеджмент податкової заборгованості» як специфічний напрямок податкової політики у сфері управління даним явищем, що включатиме превентивні заходи, оперативну взаємодію з боржниками та здійснення «пост боргового супроводження» супроводження ризикованих суб'єктів господарю-

вання. Варто також закріпити дану структуру на місцевому рівні з деталізованим описом компетенції податкового керуючого.

5. Фінансування Стратегії

У процесі фінансування заходів необхідно досягти запланованих цілей при залученні мінімального обсягу бюджетних коштів та досягнення максимального результату при використанні визначеного бюджетом обсягу коштів.

6. Заходи нейтралізації податково–боргових ризиків фінансової безпеки.

Даний блок є ключовим у представленій Стратегії, оскільки включає конкретний інструментарій, що може бути використаний у роботі із боржниками. Ми пропонуємо підхід до групування таких заходів у залежності від життєвого циклу податково–боргових загроз:

I. Передумови виникнення ризику	→ ризикоорієнтована модель податкового аудиту; підвищення розмірів фінансової відповідальності; посилення відповідальності за ухилення від оподаткування, фіктивне банкрутство, створення «податкових ям»; проведення податкової амністії перед посиленням відповідальності
II. Зародження ризику	→ застосування процедури розстрочення податкових зобов'язань; податкова порука;
III. Розгортання загрози	
↓	
• пряий доступ до банківських рахунків у режимі онлайн (за винятком сум, що на них рахуються) та направлення документів щодо сплати заборгованості напряму до банків; • пряий доступ податкових органів до загальної інформаційної системи активів та власності (земельного кадастру, реєстрації транспортних засобів, бази даних підприємств, реєстрів банкрутів) і до баз даних інших органів; • арешт рахунків здійснюється податковим органом (без звернення до суду); • надання пріоритету у стягненні новоствореної заборгованості; • автоматичне телефонування боржникам; • візити до боржників, зустрічі з новими боржниками; • можливість здійснення електронних платежів через веб–сайт податкових служб більшості країн; • використання кредитних та дебітних карток для погашення заборгованості;	
IV. Спад активності загрози	→ відстеження регулярності надходження платежів відповідно до графіку розстрочення; забезпечення цілісності заставного майна; реалізація майна боржника (в тому числі банкрута)
V. Згасання загрози	→ аудит фінансового стану колишнього боржника, візити до платника; персоналізованого надсилання засобами зв'язку інформації та роз'яснень змін до законодавства.

7. Аудит ефективності заходів Стратегії

Даний компонент Стратегії є обов'язковим та передбачає розробку системи оціночних показників за кожним із заходів та їх оптимальних зна-

чень, за якими будуть розраховані результати податково–боргової роботи, що виступатиме обґрунтуванням доцільності подальшого їх використання чи заміни на більш ефективні.

Список використаної літератури:

1. Іщенко В.В. Податкова складова фінансової безпеки держави // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2012. – № 37. – С. 35–40

2. Михальчук Н.М. Поняття податкового боргу в системі забезпечення фінансової безпеки держави / Михальчук Н.М. – Наука молода. Збірник наукових праць молодих вчених Тернопільського національного економічного університету. – Тернопіль: Видавництво Тернопільського національного економічного університету, 2012. – Випуск 18. – 199 с. – С.93.

3. Висновки щодо Виконання державного бюджету України за 2005–2011 рр. // Офіційний сайт Рахункової палати України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ac-rada.gov.ua/control/main/uk/publish/category/16739020>.

4. Офіційний сайт Міністерства доходів і зборів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://minrd.gov.ua/>

5. Проєкт "Модернізація державної податкової служби України – 1". Офіційний сайт Міністерства доходів і зборів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://minrd.gov.ua/modernizatsiya-dps->

6. Розпорядження Кабінету міністрів України Про затвердження Стратегічного плану розвитку Міністерства доходів і зборів на 2013–2018 роки від 23.10.2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/869–2013–%D1%80/page>

Мартынюк В.П. Стратегия нейтрализации налогово-долговых рисков финансовой безопасности государства

В статье применены безпекознавчий подход к сущности налогового долга. Осуществлен анализ динамики показателей, характеризующих развитие явления: темпов изменения номинального и реального налогового долга, доли безнадежного долга в общей структуре задолженности. Доказана важность стратегического подхода к организации налогово-долговой работы с целью усиления финансовой безопасности государства. Проанализированы Стратегию развития отечественных налоговых органов от 2001 и 2013. Предложено пошаговую стратегию нейтрализации налогово-долговых рисков с учетом их жизненного цикла.

Ключевые слова: налогово-долговые риски, динамика налогового долга, стратегия нейтрализации налогово-долговых рисков.

Martynyuk V. Strategies to counteract the tax-debt risk of financial security of the state

It is used safety approach to the nature of the tax debt in the paper. It is analysed the dynamics of characterizing the development of the phenomenon: there are the rate of change in nominal and real tax debt, the share of bad loans in the total debt. It is grounded the importance of strategic approach to tax– debt operation to enhance financial security. The Strategys of national tax authorities from 2001 and 2013 are analyzed. A turn–based strategy neutralize the tax– debt risk on account of their life cycle.

Keywords: Tax–debt risk, tax debt dynamics, strategies to counteract the tax–debt risks.

Дата надходження до редакції: 29.05.2014 р.

Рецензент: д.е.н., професор Монастирський Г.Л.

УДК 336.7

**ГРОШОВО–КРЕДИТНА СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ
В КОНТЕКСТІ ФІНАНСОВОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ**

Т. М. Верещагіна, аспірант, Сумський національний аграрний університет

В статті здійснено оцінку грошово-кредитної безпеки національної економіки та проведено пошук нових інструментів щодо її підвищення та укріплення.

Ключові слова: безпека, грошово-кредитна політика, процентна політика, кредит фінансова політика

Постановка проблеми. Проблеми національної економічної безпеки в посткризовий розвиток країни є предметом дискусій представників різних сфер науки. На законодавчому рівні загально визнано, що економічна безпека – це стан національної економіки, який дає змогу зберігати стійкість до внутрішніх та зовнішніх загроз, забезпечувати високу конкурентоспроможність у світовому економічному середовищі і характеризує здатність національної економіки до сталого та збалансованого зростання [1].

Грошово–кредитна безпека є одним з елементів підсистеми фінансової безпеки, яка поряд з виробничою, демографічною, енергетичною, зовнішньоекономічною, інвестиційно–інноваційною, макроекономічною, продовольчою, соціальною безпекою формує загальну систему національної економічної безпеки.

Значення грошово–кредитної складової фінансової безпеки багатократно збільшується в умовах посткризового розвитку національної економіки. Особливу специфіку набувають монетарні аспекти економічної безпеки у зв'язку з перформатуванням відносин Національного банку

України та Уряду при реалізації ним грошово–кредитної політики.

Такі тенденції актуалізують проблему вивчення міста та ролі грошово–кредитної безпеки в системі національної економічної безпеки, виявлення загроз національній економіці і банківській системі зокрема, а також висувають в якості пріоритетних завдань розробку комплексу заходів щодо збереження грошово–кредитної безпеки країни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питаннями формування ефективної грошово–кредитної політики в національній економіці та збереження її фінансової безпеки опікуються такі провідні вітчизняні науковці як В. Геєць, О. Дзюблук, В. Лагутін, В. Міщенко, С. Науменкова, А. Сомик та ін. Але попри велику низку робіт в цьому напрямку недостатньо дослідженими залишаються аспекти формування оптимального рівня грошово–кредитної безпеки національної економіки та його структурування за основними складовими, що окремо та комплексно впливають на ефективність монетарної політики в Україні.